

Komparativni nivoi cijena 37 evropskih država za 2018. godinu

EUROSTAT je 20. juna 2019. godine objavio komparativne nivoe cijena 37 evropskih država. Grupu od 37 evropskih država čine 28 članica EU, 3 EFTA članice (Island, Norveška i Švajcarska), zatim 5 zemalja sa statusom kandidata za članstvo u EU (Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija, Albanija i Turska) i Bosna i Hercegovina, potencijalni kandidat za članstvo u EU.

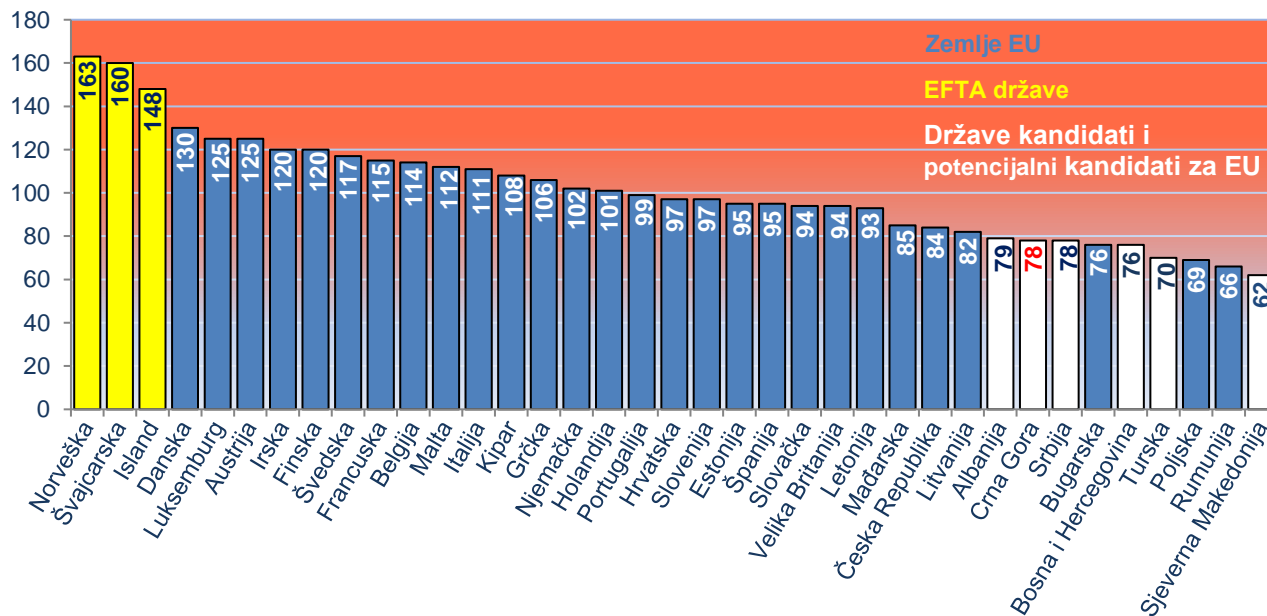
Prikazani rezultati zasnivaju se na istraživanju koje se sprovodi u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM), kojim se prikupljaju cijene za oko 440 uporedivih proizvoda, omogućavajući zemljama da prikupe cijene za dovoljan broj reprezentativnih proizvoda. Projekat PKM sprovodi se pod rukovodstvom EUROSTAT-a i OECD-a.

Rezultati istraživanja su iskazani preko "indeksa nivoa cijena" koji omogućavaju poređenje nivoa cijena među zemljama u odnosu na prosjek Evropske unije. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU, a ako je indeks nivoa cijena manji od 100, zemlja se smatra relativno jeftinijom u poređenju sa prosjekom EU.

U 2018. godini nivoi cijena za hranu, piće i duvan značajno su varirali među evropskim zemljama. Potrošačke cijene za hranu i bezalkoholna pića u Danskoj su 30% iznad EU prosjeka, dok je najjeftinija članica Evropske unije Poljska, čije su potrošačke cijene 31% ispod prosjeka EU.

Nivo potrošačkih cijena za hranu i bezalkoholna pića u Crnoj Gori u 2018. godini iznosio je 78% prosjeka EU, dok je u zemljama regiona iznosio: Albaniji 79%, Srbiji 78%, Bosni i Hercegovini 76%, a u Sjevernoj Makedoniji 62% evropskog prosjeka.

Grafik 1. Indeksi nivoa cijena među evropskim zemljama za hranu i bezalkoholna pića u 2018. godini, EU=100

**Tabela 1. Komparativni indeksi nivoa cijena za odabrane grupe proizvoda,
2018. godina (EU=100)**

Država	Hrana i bezalkoholna pića	Od čega:			Alkoholna pića	Duvan
		Hljeb i žitarice	Meso	Mlijeko, sir i jaja		
EU	100	100	100	100	100	100
Belgija	114	115	126	113	106	102
Bugarska	76	62	64	98	74	49
Česka Republika	84	80	76	92	82	68
Danska	130	152	121	117	124	102
Njemačka	102	102	106	97	89	101
Estonija	95	95	84	103	126	68
Irska	120	119	105	121	177	201
Grčka	106	114	91	134	133	80
Španija	95	108	89	96	84	83
Francuska	115	111	131	100	94	141
Hrvatska	97	103	85	96	101	62
Italija	111	118	120	115	100	88
Kipar	108	123	89	136	103	82
Letonija	93	86	76	107	109	65
Litvanija	82	81	71	90	94	63
Luksemburg	125	127	142	131	93	85
Mađarska	85	77	75	93	77	63
Malta	112	111	98	117	109	94
Holandija	101	90	123	102	100	110
Austrija	125	135	146	107	101	89
Poljska	69	68	63	71	86	60
Portugalija	99	98	83	109	102	86
Rumunija	66	54	63	93	74	69
Slovenija	97	104	97	102	93	68
Slovačka	94	88	79	100	90	64
Finska	120	127	122	116	182	117
Švedska	117	123	119	113	152	108
Velika Britanija	94	86	95	92	129	204
Island	148	156	165	165	268	187
Norveška	163	167	155	174	252	222
Švajcarska	160	163	228	136	118	121
Crna Gora	78	74	62	83	106	50
Sjeverna Makedonija	62	57	62	71	72	29
Albanija	79	70	71	94	100	40
Srbija	78	70	67	87	84	42
Turska	70	61	65	96	163	35
Bosna i Hercegovina	76	71	69	81	72	45

Izvor: EUROSTAT

Tabela 1. prikazuje indekse nivoa cijena za 3 važne grupe proizvoda: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića” i “Duvan”. U okviru prve grupe “Hrana i bezalkoholna pića”, predstavljeni su i indeksi za podgrupe: “Hljeb i žitarice”, “Meso” i “Mlijeko, sir i jaja”.

Osjenčena polja označavaju najveće i najniže indekse nivoa cijena po grupama proizvoda između 37 zemalja učesnica ovog projekta.

Od svih zemalja učesnica ovog projekta Norveška je najskuplja zemlja za grupe proizvoda “Hrana i bezalkoholna pića” i “Duvan”, dok su “Alkoholna pića” najskuplja na Islandu.

Sjeverna Makedonija ima najniže indekse nivoa cijena za proizvode u grupama: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića” i “Duvan”.

“Hljeb i žitarice” su prema navedenom istraživanju najskuplji u Norveškoj a najjeftiniji u Rumuniji. Za grupu “Meso” najveći indeks je zabilježen u Švajcarskoj a najniži u Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji, dok su proizvodi iz grupe “Mlijeko, sir i jaja” najskuplji u Norveškoj a najjeftiniji u Poljskoj i Sjevernoj Makedoniji.

Za grupu “Hrana i bezalkoholna pića” Crna Gora bilježi indeks nivoa cijena 78 u odnosu na prosjek EU dok je taj indeks znatno niži u Sjevernoj Makedoniji (62), a na približno je istom nivou u Albaniji (79), Srbiji (78) i Bosni i Hercegovini (76).

Cigarete su najjeftinije u balkanskim zemljama sa nivoom cijena u rasponu od 29% do 50% evropskog prosjeka.

Posmatrajući Crnu Goru, indeksi nivoa cijena za grupe proizvoda “Hljeb i žitarice” (74), “Meso” (62) i “Mlijeko, sir i jaja” (83) su ispod prosjeka EU, ali su evidentna odstupanja u poređenju indeksa nivoa cijena navedenih grupa među susjednim zemljama.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci u ovom saopštenju obračunati su od strane EUROSTAT-a i OECD-a kao rezultat istraživanja koje ove dvije institucije sprovode u saradnji sa nacionalnim statističkim institucijama u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM). Ukupno se sprovodi 6 istraživanja pri čemu se svako istraživanje odnosi na određenu grupu proizvoda i usluga. Kompletan ciklus istraživanja traje tri godine, a godišnje se sprovedu dva istraživanja. Indeksi nivoa cijena prikazani u ovom saopštenju se zasnivaju na prosječnim godišnjim cijenama, koje su se prikupljale za oko 440 proizvoda i usluga.

Metodološki priručnik o Paritetu kupovne moći dostupan je na EUROSTAT-ovom sajtu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-023>

Pariteti kupovne moći u svom najjednostavnijem obliku predstavljaju cjenovne odnose, kojima se pokazuje odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama istih dobara i usluga u različitim zemljama.

Na primjer, ako je cijena hamburgera u Francuskoj 2,84 eura, a u Velikoj Britaniji 2,20 funti, PKM za hamburger između Francuske i Velike Britanije iznosi 2,84 eura prema 2,20 funti ili 1,29 eura za jednu funtu. Drugim riječima, za svaku funtu potrošenu na hamburger u Velikoj Britaniji, potrebno je potrošiti 1,29 eura u Francuskoj za hamburger istog kvaliteta i količine.

Paritet kupovne moći je sredstvo za prevođenje nacionalnih valuta u zajedničku valutu koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU i obrnuto.

Izdaje i štampa Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Ivana VIDAKOVIĆ

Tel. +382-20-231 004

contact@monstat.org